

URBANISME

I DRETS CIUTADANS:

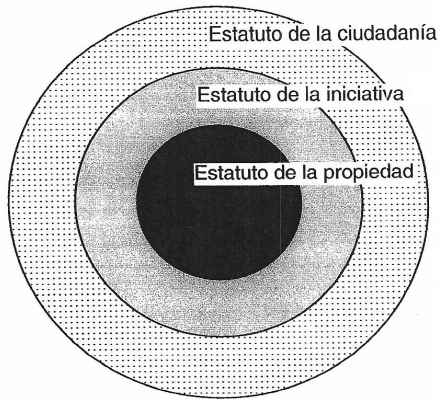
principis normatius

Carles Pérez Lamas

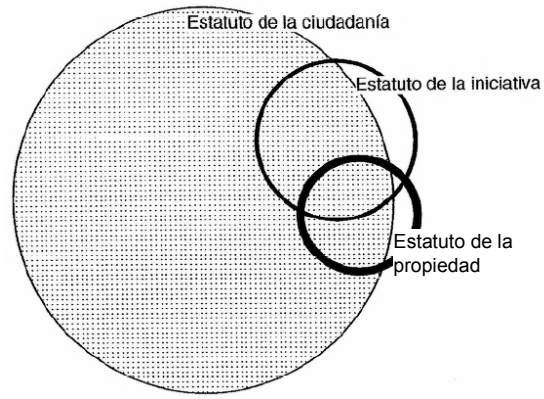
Professor d'Arquitectura Legal

E.T.S.A.B.

Octubre 2016

**Tres estatutos básicos
en la Ley de suelo 2008**

**En realidad los tres estatutos
de la Ley de suelo 2008**

Deberes del ciudadano

- a) Respetar y contribuir a preservar el medio ambiente, el patrimonio histórico y el paisaje natural y urbano.

Abstenerse en todo caso de realizar cualquier acto o desarrollar cualquier actividad no permitidos por la legislación en la materia.
- b) Respetar y hacer un uso racional y adecuado, acorde con sus características, función y capacidad de servicio, de los bienes de dominio público y de las infraestructuras y los servicios urbanos.
- c) Abstenerse de realizar cualquier acto o de desarrollar cualquier actividad que comporte riesgo de perturbación o lesión de los bienes públicos o de terceros con infracción de la legislación aplicable.
- d) Cumplir los requisitos y condiciones a que la legislación sujete las actividades molestas, insalubres, nocivas y peligrosas, así como emplear en ellas en cada momento las mejores técnicas disponibles conforme a la normativa aplicable.

Derechos del ciudadano

- a) Disfrutar de una vivienda digna, adecuada y accesible, concebida con arreglo al principio de diseño para todas las personas.

Que constituya su domicilio libre de ruido u otras inmisiones contaminantes que superen los límites máximos admitidos

y en un medio ambiente y un paisaje adecuados.

- b) Acceso universal a la utilización de las dotaciones públicas y los equipamientos colectivos abiertos al uso público.

- c) Acceder a la información de las Administraciones sobre ordenación del territorio, ordenación urbanística y su evaluación ambiental.

Obtener copia o certificación de las disposiciones o actos administrativos adoptados.

- d) Ser informados por la Administración, de forma completa, por escrito y en plazo razonable, de las condiciones urbanísticas de una finca determinada.

- e) Participar en los procedimientos de elaboración y aprobación de cualesquiera instrumentos de ordenación del territorio, o de ordenación y ejecución urbanísticas, y de su evaluación ambiental, mediante la formulación de alegaciones, observaciones, propuestas, reclamaciones y quejas.

Obtener de la Administración una respuesta motivada.

- f) Ejercer la acción pública para hacer respetar las determinaciones de la ordenación territorial y urbanística, así como las decisiones resultantes de los procedimientos de evaluación ambiental, y de los proyectos para su ejecución.

DRETS CIUTADANS EN L'ACTIVITAT URBANÍSTICA

Els processos de planejament territorial i urbanístic i de la gestió urbanística es regeixen pel *principi de publicitat*: estan sotmesos al coneixement general de la població i la participació social.

La llei garanteix i les administracions urbanístiques han de fomentar els següents drets dels ciutadans (art. 4 LS i art. 8 LUC):

- **Dret d'informació**
- **Dret de participació en l'elaboració i aprovació del planejament i la gestió urbanística**
- **Dret d'iniciativa privada (propietaris de sòl)**
- **Dret a l'acció pública (o acció popular)**

També els ciutadans en general, sense interessos urbanístics directes, disposen de les **accions tradicionals de pressió col·lectiva**, de participació democràtica i en definitiva de mesures encaminades al control social de l'actuació dels poders públics, per fer valer els interessos de la comunitat en els processos de presa de decisions.

1. Dret d'informació

- Dret a accedir a la informació que disposi l'Administració sobre ordenació del territori, els instruments urbanístics i la seva avaluació ambiental.

S'entén per informació urbanística tota la documentació dels plans i dels instruments de gestió urbanística, en qualsevol forma d'expressió i suport material.

- Dret a obtenir còpia o certificació de les decisions administratives.
- Tots els plans i els instruments de gestió que estiguin en vigor, inclosos els convenis urbanístics, són públics i qualsevol persona pot consultar-los en tot moment, informar-se del seu contingut i obtenir còpies a l'ajuntament o al Registre de planejament de la Generalitat.
- Dret a ser informat de forma completa, per escrit i en termini raonable sobre les condicions urbanístiques d'una finca determinada, així com a obtenir les dades certificades.

2. Dret de participació en l'elaboració i aprovació del planejament i la gestió urbanística

- Dret a participar en l'elaboració i aprovació dels plans, dels projectes d'urbanització i de gestió urbanística, així com de la seva avaluació ambiental.
- Durant els períodes expressament establerts totes les persones, físiques o jurídiques, tenen:

- Dret a consultar la documentació, escrita i gràfica, que integra l'instrument o expedient i obtenir-ne còpia.

Les administracions competents estan obligades a garantir, des de l'inici del període obligatori d'informació pública, la consulta i l'obtenció de còpies de la documentació.

- Dret a formular al·legacions, observacions, propostes, reclamacions i queixes, a que siguin considerades per part de l'administració i en determinats procediments el dret a obtenir una resposta motivada.

3. Dret a l'*acció pública* (o acció popular)

En el supòsit de transgressions de la legalitat, els ciutadans tenen el dret a exercir l'*acció pública* en matèria d'urbanisme, medi ambient i patrimoni històric per tal que siguin perseguits els delictes i faltes contra l'interès públic.

Això és, per fer respectar l'ordenació territorial i urbanística, així com les avaluacions ambientals, qualsevol persona pot exigir davant els òrgans administratius i davant els òrgans judicials el compliment de la legislació i del planejament en vigor, basant-se en interessos generals.

4. Dret d'iniciativa privada (propietaris de sòl)

Programa de participació ciutadana

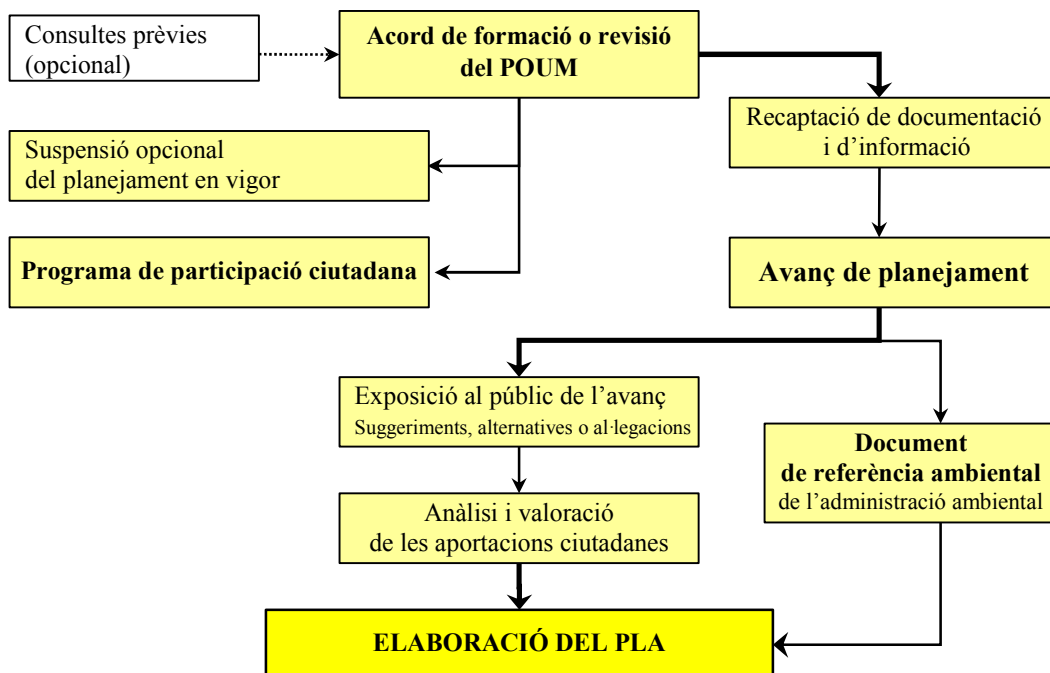
- Per facilitar la participació social, de persones i entitats, en el procés d'elaboració i tramitació dels plans urbanístics

Obligatori només en el cas del POUM o de la seva revisió. Potestatiu en els casos de modificació del POUM o d'elaboració de qualsevol altre pla

Ha de ser aprovat per l'administració i fer-ho constar en un diari o butlletí oficial. S'ha de garantir la possibilitat de consulta presencial i pot ser objecte d'altres mesures de divulgació o publicitat.

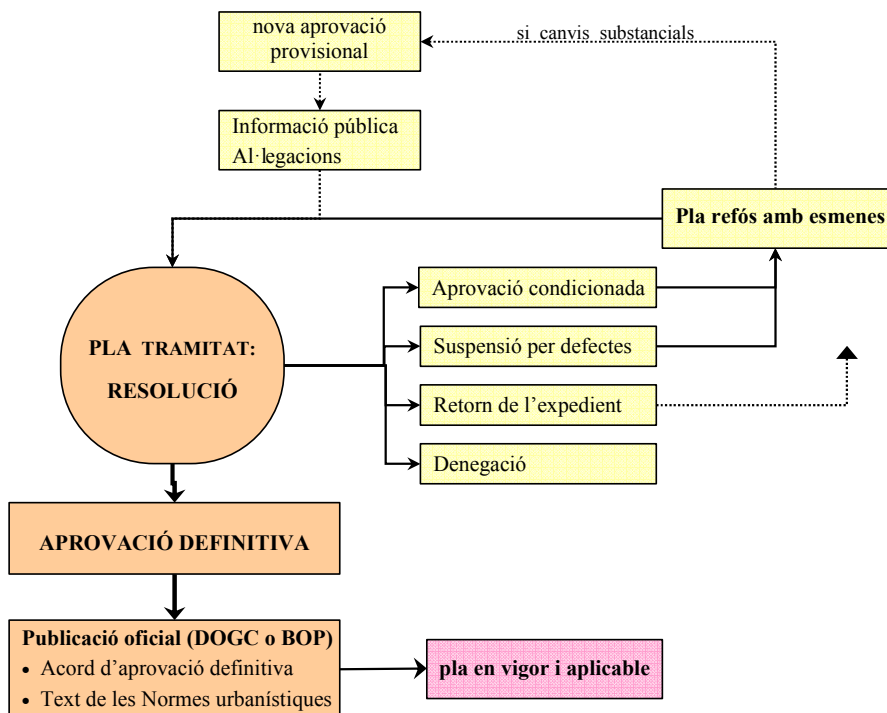
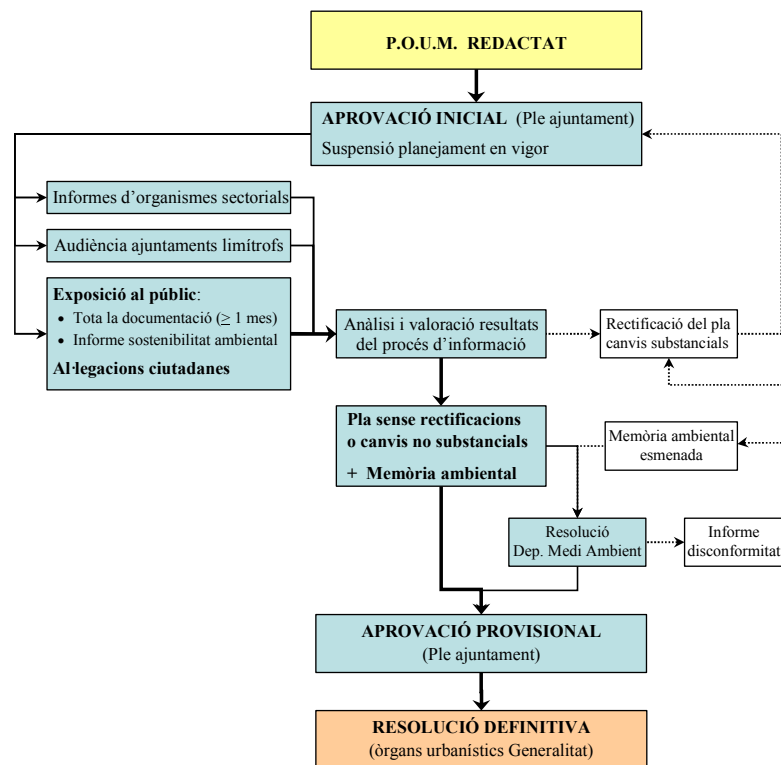
- Consisteix en les mesures i accions que preveu l'administració per tal de facilitar:
  - La divulgació i la comprensió dels objectius i contingut dels treballs de planejament
  - La formulació d'al·legacions, suggeriments o propostes alternatives.
- Fases de desenvolupament del programa:
  1. Consulta als ciutadans prèviament a l'aprovació inicial del pla.
  2. Període obligatori d'informació pública del pla
  3. Fase posterior al període d'informació pública

Esquema del procediment previ a l'elaboració del Pla d'ordenació urbanística municipal (POUM)

Esquema del procés de tramitació i aprovació del POUM

(La Llei estatal 21/2013 d'avaluació ambiental ha modificat el nom i el procediment dels documents ambientals)

Programa de participació ciutadana

1. Fase de consulta prèviament a l'aprovació inicial del pla

- Abans de decidir l'elaboració, recollida de suggeriments o observacions sobre la necessitat, conveniència i altres circumstàncies del nou pla
- **Difusió** de què s'ha acordat iniciar l'elaboració del pla, el seu abast i característiques: actes informatius, conferències, presentació d'estudis previs, etc.
- Realització d'un **avanç de planejament**, la seva publicació i exposició al públic.
- **Canals de participació**: mitjans a disposició de la ciutadania i les entitats per recollir les seves opinions, així com per facilitar el debat i la presentació de propostes. Es poden incloure enquestes, entrevistes, debats en grup, tallers de propostes, etc., i complementar-se amb mitjans telemàtics.
- Sistema de **recollida i anàlisi de les aportacions** realitzades. Presentació d'un informe de resultats d'aquest procés.

2. Període obligatori d'informació pública del pla

- Mecanismes d'informació sobre l'ordenació aprovada inicialment.
- Mecanismes per donar a conèixer l'obertura d'aquest període i el sistema de recollida d'al·legacions i propostes de manera que faciliti la seva presentació, habilitant els mitjans i els espais adients

3. Fase posterior al període d'informació pública

- Realització d'un informe de valoració (els serveis tècnics i l'equip redactor del pla) de les al·legacions, propostes i iniciatives presentades en totes les fases del procés d'elaboració.
- Propostes per a la resolució oportuna de les aportacions ciutadanes, admetent-les o rebutjant-les cada una d'elles en la seva totalitat o en part.
- Mecanismes de publicitat del contingut de l'informe i la valoració.